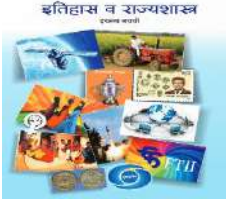

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे

क्षमता आधारित प्रश्नपेढी

विषय: सामाजिक शास्त्र

इयत्ता: नववी

सूचना:- खालील प्रश्न काळजीपूर्वक वाचून योग्य पर्याय निवडा.

प्रश्न क्र.१ - कोठारी आयोगाच्या अहवालानुसार शैक्षणिक धोरणाच्या कोणत्या क्षेत्रात विशेष लक्ष देण्यात आले आहे?

- A. शिक्षणाची एकच राष्ट्रीय पद्धत
B. केवळ तांत्रिक शिक्षण
C. पाठ्यक्रम आणि परीक्षा पद्धती
D. केवळ व्यावसायिक शिक्षण

प्रश्न क्र. २ - एनसीईआरटी (NCERT) चा मुख्य उद्देश काय आहे ?

- A. राष्ट्रीय पाठ्यपुस्तकांचा विकास
B. प्राथमिक शिक्षणाचे नियोजन
C. शिक्षण संशोधन आणि शैक्षणिक धोरण विकसित करणे
D. शालेय शैक्षणिक कार्यक्रमांचे मूल्यमापन

प्रश्न क्र.३ - एससीईआरटीची (SCERT) स्थापना कोणत्या उद्देशाने करण्यात आली आहे ?

- A. राज्यातील शैक्षणिक धोरणाचे संशोधन व विकास
B. राष्ट्रीय शैक्षणिक अभ्यासक्रम तयार करणे
C. उच्च शिक्षणासाठी मार्गदर्शन
D. व्यावसायिक शिक्षणाची नियोजन

प्रश्न क्र.४ - एससीईआरटी (SCERT) कोणत्या शैक्षणिक स्तरावर सर्वात जास्त कार्यरत असते?

- A. माध्यमिक शिक्षण
B. उच्च शिक्षण
C. प्राथमिक आणि माध्यमिक शिक्षण
D. व्यावसायिक शिक्षण

प्रश्न क्र.५ - " बालभारती " या संस्थेची स्थापना कोणत्या उद्देशाने करण्यात आली आहे ?

- A. शालेय विद्यार्थ्यांसाठी दर्जेदार पाठ्यपुस्तके तयार करणे
B. शिक्षकांसाठी प्रशिक्षण कार्यक्रम चालवणे
C. शैक्षणिक संशोधन करणे
D. उच्च शिक्षणासाठी अभ्यासक्रम तयार करणे

प्रश्न क्र.६ - राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 1986 चा मुख्य उद्देश काय होता?

- A.शाळा संख्येत वाढ करणे
B.शिक्षणातील गुणवत्ता आणि साक्षरता वाढवणे
C.प्राथमिक शिक्षणात सुधारणा करणे
D.शिक्षणाची व्यावसायिकता वाढवणे

प्रश्न क्र.७ -1986 च्या शैक्षणिक धोरणात शिक्षणाच्या कोणत्या स्तरावर विशेष लक्ष देण्यात आले?

- A.प्राथमिक शिक्षण
B.माध्यमिक शिक्षण
C.उच्च शिक्षण
D.वरील सर्व

प्रश्न क्र.८ .एन आय डी चा मुख्य उद्देश काय आहे?

- A.व्यावसायिक शिक्षण देणे
B.औद्योगिक डिझाईन क्षेत्रात उच्च शिक्षण प्रदान करणे
C.कला आणि शिल्पकला शिकवणे
D.माहिती तंत्रज्ञानाचा विकास करणे

प्रश्न क्र.९.चिपको आंदोलनाचा मुख्य परिणाम काय होता?

- A.जंगलावर नियंत्रण मिळवणे
B.वृक्षतोडीवर बंदी घालणे
C.नवीन जंगल विकास योजना सुरु करणे
D.औद्योगिक प्रकल्पामध्ये सामील करणे

प्रश्न क्र.१०.कौटुंबिक न्यायालयात कोणत्या प्रकारचे खटले हाताळले जातात ?

- A.गुन्हेगारी खटले
B.फौजदारी खटले
C.घटस्फोट मुलांचे हक्क आणि पोटगी संबंधित खटले
D.वरील पैकी कोणतेही नाही

प्रश्न क्र.११-स्थानिक शासन संस्थेत महिलांना राखीव जागा कोणत्या संविधान दुरुस्तीने देण्यात आली ?

- A.७१ व ७२
B.७३ व ७४
C. ७५ व ७६
D. ७७ व ७८

प्रश्न क्र.१२-'ऑपरेशन ब्लॅक थंडर' कधी राबविण्यात आले?

- A.१९८६
B.१९८५
C. १९८३
D. १९८४

प्रश्न क्र.१३-ईशान्य भारताला भारताच्या मुख्य प्रवाहात जोडण्याचे काम -----यांनी केले ?

- A.पंडित नेहरु
B.इंदिरा गांधी
C. राजीव गांधी
D.अटल बिहारी वाजपेयी

प्रश्न क्र.१४ -मिझोरम राज्याच्या निर्मितीत महत्त्वाचा वाटा कोणाचा होता ?

- A.लालडेंगा B.प्रफुल्ल कुमार महन्तो C. लाल जगननारायण D.कुलदीप ब्रार

प्रश्न क्र.१५ -उगवत्या सूर्याचा प्रदेश-----

- A.हिमाचल प्रदेश B.अरुणाचल प्रदेश C. आसाम D.नागालॅंड

प्रश्न क्र.१६ -आसामचे पहिले मुख्यमंत्री कोण होते ?

- A.कुलदीप ब्रार B.प्रफुल्ल कुमार महन्तो C.लंगोबाळ D.भिद्रांवाले

प्रश्न क्र.१७ -नक्षलवाद चळवळ देशातील किती राज्यात पसरली आहे?

- A.२५ B.११ C.१५ D.४

प्रश्न क्र.१८- PLGA चा फुल फॉर्म कसा होईल ?

- A.पिपल लिटील गुरीला आर्मी B.पोलीस लिबरेशन गुरीला आर्मी
C.पिपल लिबरेशन गुरीला अॅकॅडमी D.पिपल लिबरेशन गुरीला आर्मी

प्रश्न क्र.१९ -आपल्या प्रांतावर आपले प्रेम असणे स्वाभाविक आहे पण.....

- A.अनियमित नसावे B.विकृतीकरण नसावे C.नियमित नसावे D.अति जास्त नसावे

प्रश्न क्र.२० -नक्षलवादी चळवळ कोणत्या भागात वास्तव्य करतात ?

- A.आदिवासीभाग B.नागरीभाग C.ग्रामीणभाग D.शहरीभाग

प्रश्न क्र.२१ - जमातवादाचा पायाहा आहे.

- A.धर्मांधता B.आर्थिक शोषण C.नक्षलवाद D.विकासातील असमतोल

प्रश्न क्र.२२ -आर्थिक असमतोलामुळे प्रश्न निर्माण होतो ?

- A.जमातवाद B.प्रदेशवाद C.नक्षलवाद D.विकृतीकरण

प्रश्न क्र.२३ -पूर्वीपासून शेतकऱ्यांचे आर्थिक शोषण ----- यांनी केले ?

- A.मामलेदार B.जमीनदार C.वतनदार D.राज्यसरकार

प्रश्न क्र.२४ -मिझोरमचा प्रश्न कोणी हाताळला ?

A.पंडित नेहरु B.राजीव गांधी C.इंदिरा गांधी D.शंकरराव चव्हाण

प्रश्न क्र.२५ -भांडवलशाही अर्थव्यवस्था कोणत्या तत्वावर आधारित असते ?

A.खाजगी मालकी B.सरकारी नियंत्रण C.संपूर्ण राष्ट्रीयकरण D.केंद्रीकृत नियोजन

प्रश्न क्र.२६ -इ.स.-----मध्ये भारत सरकारने नियोजन मंडळाची स्थापना केली ?

A.१९५० B.१९५१ C.१९५४ D.१९५२

प्रश्न क्र.२७ -कोणत्या पंचवार्षिक योजनांमध्ये राष्ट्रीय उत्पन्न वाढीचा दर 6.5% इतका ठेवलेला होता ?

A.तिसरी B.चौथी C.पाचवी D.आठवी

प्रश्न क्र.२८ -मिश्र अर्थव्यवस्था म्हणजे काय ?

A.फक्त खाजगीक्षेत्रावर आधारित अर्थव्यवस्था B.फक्तसार्वजनिक क्षेत्रावर आधारित अर्थव्यवस्था
C.खाजगी आणिसार्वजनिक क्षेत्राचे मिश्रण D.कोणत्याहीआर्थिक निर्णयात हस्तक्षेप न करणे

प्रश्न क्र.२९ -मिश्र अर्थव्यवस्थेतील सरकारची मुख्य भूमिका काय आहे ?

A.सर्व उद्योगांचे राष्ट्रीयीकरण करणे. B.फक्त खाजगी क्षेत्राला प्रोत्साहन देणे.
C.आर्थिक स्थिरता आणि सामाजिक न्याय साधणे. D.कोणत्याही आर्थिक निर्णयात हस्तक्षेप न करणे.

प्रश्न क्र.३० -खालीलपैकी कोणता घटक मिश्र अर्थव्यवस्थेत महत्त्वाचा आहे ?

A.खाजगीक्षेत्र B.खाजगीक्षेत्र C.कार्यक्षमतेचा अभाव D.सध्या प्रचलित किमतींचा नियम

प्रश्न क्र.३१ -खालीलपैकी कोणते संयुक्त क्षेत्राचे उदाहरण आहे ?

A.बँकिंगक्षेत्र B.रेल्वे C.बीएसएनएल (BSNL) D.मारुती सुझुकी

प्रश्न क्र.३२ -आधुनिक भारताचा आर्थिक विकास साधण्यासाठी कोणत्या अर्थव्यवस्थेला भारताने प्राधान्य दिले?

A.भांडवलशाही अर्थव्यवस्था B.समाजवादी अर्थव्यवस्था
C.मिश्र अर्थव्यवस्था D.पारंपरिक अर्थव्यवस्था

प्रश्न क्र.३३ -पुढीलपैकी अचूक जोडी ओळखा?

- A.सिंद्री -रेल्वे इंजिनाचा कारखाना B.चित्तरंजन-रासायनिक खताचा कारखाना
C.विशाखापट्टम-आगगाडीच्या डब्याचा कारखाना D.दुर्गापूर-पोलाद कारखाना

प्रश्न क्र.३४ -मुंबईत पहिली कापड गिरणी कोणी सुरु केली?

- A.कावसजी दावर B.अमर शेख C.डॉ.दत्ता सामंत D.नारायण लोखंडे

प्रश्न क्र.३५ -WTO (जागतिक व्यापार संघटना) यात समाविष्ट नसलेली तरतूद ओळखा?

- A.अनुदाने B.आयात-निर्यात C.शेती D.बचत

प्रश्न क्र.३६ -संयुक्त क्षेत्राचा उद्देश काय आहे ?

- A.फक्त नफा मिळवणे B.सामाजिक न्याय साधणे व आर्थिक वाढ करणे.
C.फक्त सरकारी लाभ मिळवणे D.स्पर्धा कमी करणे

प्रश्न क्र.३७ -आठवी पंचवार्षिक योजनेचा मुख्य उद्देश काय होता?

- A.कृषी विकास B.औद्योगिक विकास C.सामाजिक न्याय आणि समानता D.शिक्षणाचा विकास

प्रश्न क्र.३८ -हरित क्रांतीचा प्रयोग कोणत्या पंतप्रधानांनी हाती घेतला होता ?

- A.पंडित जवाहरलाल नेहरू B.श्रीमती इंदिरा गांधी C.लाल बहादूरशास्त्री D.राजीव गांधी

प्रश्न क्र.३९ -खालीलपैकी चुकीची जोडी ओळखा?

- A.नारायण सुर्वे :- कवितेद्वारे श्रमिकांच्या जीवनाचे दर्शन B.नारायण लोखंडे :- गिरणी कामगारांना सुट्टी
C.कावजी दावर :- पोलादाचा कारखाना D. डॉ.दत्ता सामंत :- गिरणी कामगारांचे नेतृत्व

प्रश्न क्र.३९ -केंद्र सरकारने प्राथमिक शिक्षणाचा प्रसार करण्यासाठी 'खडू फळा' योजना कोणत्या वर्षी सुरु केली ?

- A.1980 B.1982 C.1986 D.1988

प्रश्न क्र.४० - शिक्षक भरतीत----- जागावर स्त्रियांची नेमणूक करण्याचे बंधन राज्य सरकारवर घालण्यात आले ?

- A.50% B.48% C.52% D.54%

प्रश्न क्र.४१ -डीपीइपी (DPEP) चा मुख्य उद्देश काय आहे?

- A.शहरी शिक्षणाच्या सुधारणा B.ग्रामीण शिक्षणाच्या संधीची उपलब्धता
C.उच्च शिक्षणासाठी निधी उपलब्ध करणे D.प्राथमिक शिक्षणाच्या गुणवत्ता सुधारणे.

प्रश्न क्र.४२ -भारतातील पहिले पूर्ण साक्षर राज्य कोणते आहे ?

- A.कर्नाटक B.पंजाब C.केरळ D.महाराष्ट्र

प्रश्न क्र.४३ -महाराष्ट्र राज्याने 10+2+3 ही शैक्षणिक रचना कोणत्या वर्षी अंमलात आणली ?

- A.1970 B.1972 C.1971 D.1973

प्रश्न क्र.४४ -दवे समितीने 5 वी पर्यंतच्या कोणत्या विषयाचे किमान अध्ययन क्षमतांचे तक्ते विकसित केले नाही?

- A.सामाजिक शास्त्र B.भाषा C.गणित D.परिसर अभ्यास

प्रश्न क्र.४५ - हे लिखित साधन आहे ?

- A. आधुनिक स्थापत्य B. लोक कथा C. सरकारी गॅझेट D.अनुबोध पट

प्रश्न क्र.४६ -आधुनिक कालखंडातील लोकशाहीचा चौथा स्तंभ कोणता ?

- A.वृत्तपत्र B. PTI C. दृक-श्राव्य D.FTI

प्रश्न क्र.४७ - राष्ट्रीय प्रतिके हे कशाचा संदेश देतात ?

- A.प्रगतीचा B. इतिहासाचा C. जुन्या वारसाचा D.आर्थिक सुबत्तेचा

प्रश्न क्र.४८ -महाराष्ट्रात नोटा छापण्याचा कारखाना कोठे आहे ?

- A.मुंबई B.नागपूर C. पुणे D.नाशिक

प्रश्न क्र.४९ - संयुक्त महाराष्ट्राच्या चळवळीत खालीलपैकी कोणाचे योगदान महत्त्वाचे आहे ?

- A.अण्णाभाऊ साठे B.कुसुमाग्रज C. प्र.के.अत्रे D.दादासाहेब फडके

प्रश्न क्र.५० -.....मध्ये निवडणूक प्रचारादरम्यान श्रीलंकेतील लिट्टे या संघटनेने राजीव गांधींची हत्या केली.

- A.१९९० B.१९९१ C. १९८९ D.१९९२

प्रश्न क्र.५१ -भारताच्या अर्थव्यवस्थेत आणि विज्ञान व तंत्रज्ञानाच्या क्षेत्रातील सुधारण्याचे श्रेय यांना जाते.

A.पंडित नेहरू B.इंदिरा गांधी C. राजीव गांधी D.पी.व्ही. नरसिंहराव

प्रश्न क्र.५२ -बँकांच्या राष्ट्रीयकरणात महत्त्वाची भूमिका यांनी पार पाडली.

A.पंडित नेहरू B.इंदिरा गांधी C. राजीव गांधी D.पी.व्ही. नरसिंहराव

प्रश्न क्र.५३-राष्ट्रीय आणीबाणीचा कालखंड हा होता.

A.१९७५-७७ B.१९७५-८० C. १९७४-७५ D.१९८०-८५

प्रश्न क्र.५४-भारताला अन्न धान्य बाबतीत स्वयंपूर्ण करण्यासाठी केलेला प्रयत्न.....

A.दुग्धक्रांती B.हरितक्रांती C. जलक्रांती D.औद्योगिक क्रांती

प्रश्न क्र.५५.देशाच्या एका भागातून दुसऱ्या भागात जलदगती टंकमुद्रणासाठीसेवा कार्यान्वित झाली.

A.बीएसएनएल B.आयएसडी C.टेलेक्स D.सॅटेलाईट कम्युनिकेशन

प्रश्न क्र.५६ .इन्सॅट प्रणालीतील कशाच्या सेवेमुळे ग्रामीण भागातील जनतेला तज्ञ डॉक्टरांचा सल्ला व उपचार सहज उपलब्ध होऊ शकतात ?

A.टेलिकम्युनिकेशन B.टेलिमेडिसिन C.टेलिडॉक्टर D.सुपर मेडिसिन

प्रश्न ५७. लार्ड वेलस्ली यांनी अनेक भारतीय सत्ताधीसांशी तैनात फौजेचे करार केले त्यास खालील पर्याया पैकी कोणते कारण योग्य आहे ?

- A) तैनाती फौजेने भक्कम पैसा कमविणे B) राज्यकर्त्यांशी चांगले संबंध प्रस्थापित करणे.
C) सर्व भारतावर इंग्रजांचे वर्चस्व निर्माण करणे. D)मोठी फौज तयार करणे.

प्रश्न ५८. ईश्वरचंद्र विद्या सागर यांचा खालील कोणता पर्याय सामाजिक सुधारणेशी संबंधित आहे ?

- A) सतीप्रथा B) विधवा पुनर्विवाह C) जातीभेद निर्मुलन D)गरिबांचे शिक्षण

प्रश्न ५९. २९ मार्च १८५७ ला उठावाचा पहिला भडका कोणत्या छावणीत उडाला ?

A) हमीरपुर B) बराकपूर C) झांसी D)मेरठ

प्रश्न ६०. गणेशोत्सव व शिवजयंती ह्या राष्ट्रीय उत्सवाचा हेतू कोणता होता ?

- A) लोकांचे मनोरंजन करणे B) आपाआपसातील सर्व भेद विसरून लोकांनी एकत्र यावे
C) महापुरुषांची ओळख,त्यांच्या कार्याचा प्रचार व प्रसार करणे D)सामाजिक सुधारणा करणे

भूगोल

प्रश्न क्र.६१ - लोकसंख्या घनता दर्शविण्याची सर्वोत्तम पद्धत कोणती आहे?

- A.इसोप्लेत पद्धत B.डॉटपद्धत C. क्लोरोप्ले पद्धत D. बारग्राफ पद्धत

प्रश्न क्र.६२ - तापमान किंवा पर्जन्यवृष्टी सारख्या सतत बदलणाऱ्या चलांचे वितरण दर्शविण्यासाठी कोणती पद्धत सर्वोत्तम आहे?

- A .डॉटपद्धत B.क्लोरोप्लेत पद्धत C. इसोप्लेत पद्धत D. ग्राफिकल प्रतिकृती

प्रश्न क्र.६३ - वितरण नकाशांसाठी डॉट पद्धत वापरण्याचा मुख्य फायदा काय आहे?

- A.प्रत्येक ठिकाणासाठी अचूक मूल्ये मिळतात B.मोठ्या भागांमध्ये वितरणाचा अंदाज लावता येतो
C.घनतेतील फरक स्पष्टपणे दाखवते D.नकाशा वर गोंधळ होण्याचे टाळते

प्रश्न क्र.६४- एखाद्या शहराची लोकसंख्या घनता 400 व्यक्ती प्रतिचौरस किलोमीटर आहे.जर शहराचे क्षेत्रफळ 50 चौरस किलोमीटर असेल, तर त्या शहराची एकूण लोकसंख्या किती असेल ?

- A .80000 B.20000 C. 10000 D. 50000

प्रश्न क्र.६५ एका जिल्ह्याची लोकसंख्या घनता 600 व्यक्ती प्रति चौरस किलोमीटर आहे, आणि एकूण लोकसंख्या 2,40,000 आहे. तर त्या जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ किती असेल?

- A .8000 B.10000 C. 400 D. 600

प्रश्न क्र.६६ जर 1 डॉट 10,000 लोकसंख्येस दर्शवित असेल तर नकाशावर 50,000 लोकसंख्या दर्शविण्यासाठी किती डॉट्स आवश्यक असतील?

- A .500 B.100 C. 50 D. 5

प्रश्न क्र.६७ इसोप्लेत नकाशांसाठी कोणता डेटा वापरला जातो?

- A .बिंदू-संबंधितडेटा B.सर्वेक्षणडेटा C. उपग्रहडेटा D. काल्पनिकडेटा

प्रश्न क्र.६८ क्लोरोप्लेथ नकाशांबद्दल खालीलपैकी कोणते विधान सत्य आहे?

- A .ते डॉट्सचा वापर करून चल प्रदर्शित करतात
B.ते प्रत्येक उप-प्रशासनिक युनिटसाठी एक मूल्य नियुक्त करतात
C.ते समान मूल्ये जोडण्यासाठी आयसोलीन्सचा वापर करतात
D.ते सतत डेटा दर्शविण्यासाठी सर्वोत्तम पद्धत आहेत

प्रश्न क्र.६९ आयसोप्लेथ नकाशात रेषांची अंतर काय दर्शवतात?

- A .उंचीचीबदल B.लोकसंख्येची घनता C. चलाचा बदलण्याचा दर D. नकाशाचा स्केल

प्रश्न क्र.७० क्लोरोप्लेथ पद्धतीचे एक मुख्य नुकसान काय असू शकते?

- A .ते लोकसंख्येची अचूक गणना देते B.ते डॉट पद्धती पेक्षा कमी दृश्य प्रभाव देते
C. जर मूल्ये काळजीपूर्वक निवडली गेली नाहीत तर ते दिशाभूल करू शकतात
D.यासाठी मोठ्याप्रमाणात डेटा आवश्यक आहे

प्रश्न क्र.७१ बाह्यजन्म प्रक्रियांमध्ये "बाह्यजन्म" चा अर्थ काय आहे ?

- A .पृथ्वीच्या आत होणाऱ्या प्रक्रिया B.पृथ्वीच्या पृष्ठभागाच्या बाहेरून उत्पन्न होणाऱ्या प्रक्रिया
C.कोर-आधारित चळवळी D.पर्वत निर्माण प्रक्रिया

प्रश्न क्र.७२ माती आणि खडकांचे गुरुत्वाकर्षणामुळे खाली सरकणे कोणत्या संज्ञेने ओळखले जाते ?

- A .अपरदन B.हवामान प्रक्रिया C.संचयन D.वस्त्रपतन

प्रश्न क्र.७३ जैविक हवामान प्रक्रिया म्हणजे काय ?

- A .रासायनिक प्रतिक्रियां मुळे खडकांचे अपघटन B.भौतिक हवामानामुळे खडकांचे अपघटन
C.सजीव घटकांमुळे खडकांचे अपघटन D.मातीच्या क्रियेमुळे खडकांचे

प्रश्न क्र.७४ खालील पैकी कोणती भौतिक हवामान प्रक्रिया आहे ?

- A .ऑक्सिडेशन B.अम्लवर्षा C.ठंडतडा D.कार्बोनेशन

प्रश्न क्र.७५ – नद्यांमुळे आवरनामुळे कोणता भू आकार तयार होतो ?

- A .पठार B.U-आकाराच्यादया C.V-आकाराच्यादया D.सिंकहोल्स

प्रश्न क्र.७६ – रासायनिक हवामान प्रक्रियेत खडकांमधील खनिजांचा ऑक्सिजन सह रासायनिक प्रतिक्रिया कोणत्या प्रक्रियेत होते?

- A .ठंडतडा B.एक्सफोलिएशन C.ऑक्सिडेशन D.दबावकमी होणे.

प्रश्न क्र.७७- हिम नद्यांच्या आवरनामुळे कोणता भू आकार तयार होतो?

- A .V-आकाराच्यादया B.पठार C.U-आकाराच्यादया D.कॅनियन्स.

प्रश्न क्र.७८ पाण्याचे क्रॅक्समध्ये संचयन आणि गोठवणामुळे कोणता भू आकार तयार होतो?

- A .वाळूचेढीग B.दया C.खड्डे D.गुहा

प्रश्न क्र.७९.रासायनिक हवामान प्रक्रियेत "दबावकमी" का होते?

- A .पृथ्वीच्या आत खोल दाब कमी होतो B.वरच्या खडकांचे अपघटन होते आणि दाब कमी होतो
C.खड्डे कमी तापमाना मुळे खडक आकुंचन होतात D.अम्लीय पाण्यामुळे खडक विरघळतो

प्रश्न क्र .८० हवामान प्रक्रियेत खडकाचे वाहतूक कोणत्या प्रक्रियेत होते?

- A .दाब B.गुंडाळणे C.अवसादन D.अपरदन

प्रश्न क्र.८१ . वाळवंटी प्रदेशात कोणती हवामान प्रक्रिया सामान्य आहे, ज्यामुळे बारीक कण वाऱ्याने वाहून जातात?

A .मीठक्रिस्टलाइजेशन B.पवननिर्वासन C.मृदासमप्रवाह D.एक्सफोलिएशन

प्रश्न क्र.८२ . भूकंपाच्या वेळी कोणत्या प्रकारची ऊर्जा सोडली जाते ?

A .संभाव्यऊर्जा B.गतिजऊर्जा C.भूकंपीयलहरी D.चुंबकीयलहरी

प्रश्न क्र.८३ . भूकंपाची तीव्रता मोजण्यासाठी कोणता मापक वापरला जातो ?

A .ब्यूफोर्टमापक B.सेल्सियसमापक C.रिचरमापक D.फॅरनहाइटमापक

प्रश्न क्र.८४ . भूकंपाच्या वेळी कोणती लहर पृथ्वीच्या पृष्ठभागावर सर्व प्रथम पोहोचते ?

A .द्वितीयकलहर B.तृतीयकलहर C.पृष्ठभागीयलहर D.प्राथमिक लहर

प्रश्न क्र.८५ जर एखादा पर्वत दरवर्षी 1 सेमी उंचीने वाढत असेल, तर 100 वर्षांनंतर तो किती उंच होईल ?

A .1 मीटरB.10मीटरC.100मीटरD.50मीटर

प्रश्न क्र.८६ . हिमालयाचे निर्माण कोणत्या प्रक्रियेमुळे झाले ?

A .दोष B.घड्यापडणे C.तणाव D.गाळप्रक्रिया

प्रश्न क्र.८७ . फेब्रुवारी २०१७ मध्ये कुठे ज्वालामुखी उद्रेक झाला होता ?

A .माउंटवेसुवियस B.बॅरनआयलंड C.माउंटफुजी D.स्ट्रॉम्बोली

प्रश्न क्र.८८ पृथ्वीच्या पृष्ठभागावरील अचानक हालचालींचे मुख्य परिणाम काय असतात?

A .पूरआणिचक्रीवादळे B.भूकंपआणिज्वालामुखीउद्रेक
C.खोऱ्याचीनिर्मिती D.नद्यांचीनिर्मिती

प्रश्न क्र.८९ खालील पैकी कोणती प्रमुख टेक्टोनिक प्लेट नाही?

A .इंडो-ऑस्ट्रेलियन प्लेट B.युरेशियन प्लेट C.अंटार्क्टिक प्लेट D.भूमध्य सागरीय प्लेट

प्रश्न क्र.९० घळी तयार करण्यासाठी मुख्य गाळणी करणारे घटक कोणते आहेत?

A .वारा B.वाहणारे पाणी C.बर्फ D.हिमनदी

प्रश्न क्र.९१ खालील पैकी कोणता घटक वाळवंटात गाळणी करण्याची शक्यता कमी आहे?

A .वारा B.पाणी C.हिमनदी D.समुद्राच्या लाटा

प्रश्न क्र.९२ नदी जेव्हा समुद्राजवळ विविध शाखांमध्ये विभाजीत होते, तेव्हा कोणता भू आकार तयार होतो?

A .डेल्टा B.घळी C.वळण D.अॅल्युवियलफॅन

प्रश्न क्र.९३. खालील पैकी कोण वाळूच्या टेकड्या तयार करण्यास जास्त जबाबदार आहे?

- A .हिमनद्या B.नद्या C.वारा D.समुद्राच्या लाटा

प्रश्न क्र.९४. खालील पैकी कोणती समुद्राच्या लाटा किनाऱ्यावर रगाळणी केल्याने तयार होते?

- A .घळी B.कडा C.डेल्टा D.हिमनदी खोरे

प्रश्न क्र.९५. नदीच्या वळणदार मार्गाला काय म्हणतात?

- A .घळी B.डेल्टा C.वळण D.अॅल्युवियल फॅन

प्रश्न क्र.९६ U-आकाराच्या खोऱ्याच्या निर्मिती वर कोणता घटक सर्वाधिक प्रभाव टाकतो?

- A .नदीच्या प्रवाहाची गती B.हिमनदीचा प्रवाह C.वाऱ्याचावेग D.महासागराच्या लाटा

प्रश्न क्र.९७ नदीच्या खालील भागात गाळ साचल्याने काय तयार होते ?

- A .V-आकाराचेखोरे B.पठार C.डेल्टा D.खोलगटप्रदेश

प्रश्न क्र.९८ . घळीत दिसणाऱ्या खोल गाळणीचे मुख्य कारण काय आहे?

- A .जोरदारपाऊस B.मोठ्या प्रमाणात गाळ असलेली वेगवान नद्या
C.वारा वाळू वाहून नेतो D.भूकंपक्रिया

प्रश्न क्र.९९ . नदी तिच्या अधोप्रवाहात नदीचे बेड्स आणि किनारे रुंद का करतात?

- A .पाण्याचा प्रवाह वाढणे B.कमी गाळ प्रमाण
C.कमीउतारआणिधीम्यागतीने D.वाढलेलाउतार

प्रश्न क्र.१०० कुठल्या प्रदेशात घळी सर्वाधिक आढळतात?

- A .वाळवंट B.आल्पाइन C.वनस्पतीयुक्त D.किनारी

प्रश्न क्र.१०१ मध्यम प्रवाहात नदीच्या किनाऱ्यावरील गाळणीवर कोणता घटक सर्वाधिक परिणाम करतो?

- A .साचवणे B.वळणप्रवाह C.जलदप्रवाह D.तीव्रउतार

प्रश्न क्र.१०२ समुद्राच्या लाटा किनारी कड्यांची निर्मिती कशी करतात?

- A .किनार्यावर गाळ सतत साचवून B.कड्याच्या पायथ्यावरील दुर्बल खडकांची गाळणी करून
C.कड्याच्या तळाशी वाळूचे ढिगारे तयार करून D.किनार्यावर वाळू ढकलून

प्रश्न क्र.१०३ अमित घरी विश्रांती घेत असतानाच त्याला भूकंपाचे धक्के जाणवू लागले, या परिस्थितीत खालीलपैकी कोणती क्रिया तो करेल?

- Aमजबूत टेबलाखाली जाऊन बसेल Bआपलाचेहरावडीकेहातानेझाकूनएकाकोपऱ्यातबसेल

C. घराच्या बाहेर जाऊन झाडाखाली उभा राहिल D. घरात भिंतीच्या कडेला उभा राहिल

प्रश्न क्र.१०४ वितरण नकाशाचा मुख्य उद्देश काय आहे?

A) एखाद्या ठिकाणाचे स्थान दाखवणे B) चलांचे वितरण दाखवणे C) उंची दाखवणे D) फक्त नद्या

प्रश्न क्र.१०५ वितरण नकाशांमध्ये डॉट पद्धतीत डॉटने काय दर्शवले जाते?

A. नद्या B) लोकसंख्या C) रस्ते D) लोकसंख्या

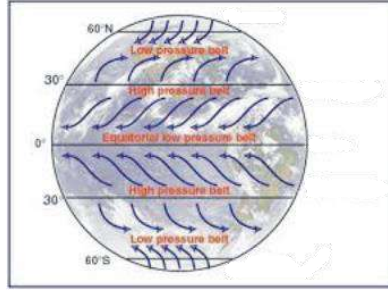
प्रश्न क्र.१०६ - डॉट नकाशा तयार करण्यासाठी कोणत्या प्रकारचा डेटा आवश्यक आहे?

A. मोजणीद्वारे प्राप्त डेटा B. मोजलेला डेटा C. अंदाजित डेटा D. सर्वेक्षण डेटा

प्रश्न क्र.१०७- क्लोरोप्लेट नकाशात चलांच्या वाढत्या मूल्यानुसार रंगांच्या शेड्समध्ये काय होते?

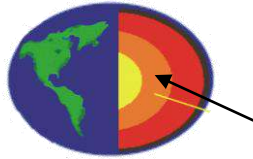
A. ते हलके होतात B. ते तसेच राहतात C. ते गडद होतात D. ते अदृश्य होतात

प्रश्न क्र.१०८ - खाली दिलेल्या आकृतीमध्ये 30° द. ते 30° द. अक्षांशादरम्यान कोणता वायुदाब पट्टा दर्शविला आहे?.

अ) विषुववृत्तीय कमी दाबपट्टा ब) उपध्रुवीय कमी दाबपट्टा.
क) मध्य अक्षवृत्तीय जास्त दाब पट्टा . ड) ध्रुवीय जास्त दाब पट्टा

प्रश्न १०९ - खाली दिलेल्या पृथ्वीच्या अंतरंगाच्या आकृतीचे निरीक्षण करा व दिलेल्या भागाचे योग्य नाव सांगा.

अ) प्रावरण ब) अंतर्गाभा क) बाह्यगाभा ड) पृष्ठभाग

प्रश्न ११० - खाली दिलेल्या नकाशाचे निरीक्षण करा व खालील प्रश्नाची उत्तरे द्या ?.

नकाशात दाखविलेले शहर कोणत्या राज्याची राजधानी आहे ?

- अ) कर्नाटक ब) महाराष्ट्र
क) मध्य प्रदेश ड) तामिळनाडू

प्रश्न १११- समजा तुमच्या शाळेसाठी तुम्हाला ५ खुर्च्या खरेदी करण्याची इच्छा आहे, खालीलपैकी कोणत्या दुकानात जाण्यास प्राधान्य द्याल?.

- अ) घाऊक दुकान ब) किरकोळ दुकान
क) आठवडी बाजारातील दुकान ड) रस्त्यावरील दुकान

प्रश्न ११२ - खाली दिलेल्या आकृतीचे निरीक्षण करा.

वरील आकृती कशाची आहे ?

- अ) घळई
ब) V आकाराची पट्टी
क) धबधबा
ड) कुंभगर्ता

प्रश्न ११३- खालील तक्ता चार विविध शहरांमधील त्याच दिवसाचे तापमान व पर्जन्यमान दर्शवितो.

तापमान	शहर A	शहर B	शहर C	शहर D
किमान C	18° C	-5° C	16° C	-6° C
कमाल C	42° C	7° C	30° C	6° C
पर्जन्यमान	0 सेमी	5 सेमी	2.5सेमी	0 सेमी

कोणत्या शहरातील तापमान अधिक आहे

अ) शहर ब) शहर क) शहर ड) शहर

प्रश्न ११४- समुद्राच्या वाढत्या अँसिडीटीचा खालील पैकी कोणत्या जीवांवर परिणाम होतो.

1) भूचर ब) जलचर क) खेचर ड) वरीलपैकी सर्व

प्रश्न ११५ - दिलेल्या भारताच्या नकाशाचे निरीक्षण करा.

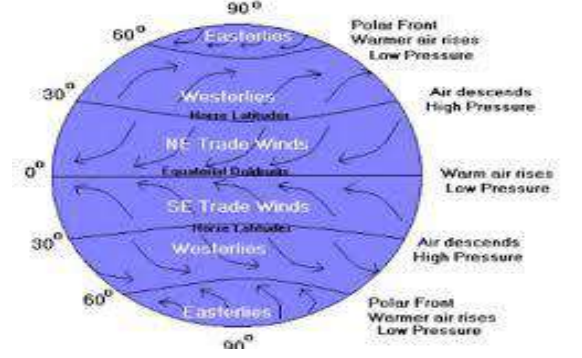

छायांकित भागातील राज्ये ओळखा?

- अ) मध्य प्रदेश - छत्तीसगड - ओरिसा - पश्चिम बंगाल - झारखंड - उत्तरांचल - बिहार
- ब) मध्य प्रदेश - छत्तीसगड - ओरिसा - पश्चिम बंगाल - झारखंड - उत्तर प्रदेश - बिहार
- क) मध्य प्रदेश - छत्तीसगड - आंध्रप्रदेश - पश्चिम बंगाल - झारखंड - उत्तर प्रदेश - बिहार
- ड) मध्य प्रदेश - छत्तीसगड - आसाम - पश्चिम बंगाल - झारखंड - उत्तर प्रदेश - बिहार

प्रश्न ११६- खाली दिलेल्या आकृतीमध्ये 0° उ, ते 5° द . अक्षांश दरम्यान कोणत्या वायूदाबपट्टा दर्शविला आहे ?

- अ) विषुववृत्तीय कमी दाबपट्टा ब) उपध्रुवीय कमी दाब पट्टा
क) मध्य अक्षवृत्तीय जास्त दाबपट्टा ड) ध्रुवीय जास्त दाबपट्टा

प्रश्न ११७- खाली दिलेल्या खडकचक्र च्या आकृतीचे निरीक्षण करून उत्तरे लिहा ?

खालीलपैकी कोणत्या दगडातील स्तरात जिवाश्म आढळते ?

- अ) गाळाचे खडक ब) रूपांतरीत खडक क) अग्निज खडक ड) अंतर्निर्मित अग्निज खडक

प्रश्न क्र.११८. विस्तीर्ण पठाराची निर्मिती ही कोणत्या प्रकारच्या भू-हालचालीचा परिणाम आहे?

- अ) पर्वतनिर्माणकारी ब) खंडनिर्माणकारी क) क्षितिज समांतर ड) यापैकी नाही

प्रश्न क्र.११९. अहवाल लेखनासाठी आवश्यक मुद्दे कोणते?

- अ) प्रस्तावना ब) स्थान व मार्ग नकाशा क) भूमी-उपयोजन ड) यापैकी सर्व

प्रश्न क्र.१२०. क्षेत्र भेटीसाठी जातांना कोणत्या वस्तू बरोबर घ्याव्यात.

- अ) नोंदवही ब) नमुना प्रश्नावली व पेन क) मोजपट्टी, होकायंत्र ड) यापैकी सर्व

राज्यशास्त्र

प्रश्न क्र.१२१- पूढिलपैकी कोणते देश पहिल्या महायुद्धात मध्यगत राष्ट्र गटात होती ?

- A .जर्मनी, फ्रान्स, रशिया, इटली, अमेरिका
- B.जर्मनी,ऑस्ट्रिया - हंगेरी,तुर्कस्तान, बल्गेरिया
- C. जर्मनी ,तुर्कस्तान, अमेरिका, फ्रान्स , रशिया
- D. जर्मनी, तुर्कस्तान, रशिया, ब्रिटन

प्रश्न क्र.१२२-पहिल्या महायुद्धा नंतर जर्मनी,इटली, स्पेन या देशात कोणत्या राजवटी अस्तित्वात आल्या ?

- A .लष्करी B.लोकशाही C. हुकूमशाही D. अध्यक्षीय

प्रश्न क्र.१२३-दुसऱ्या महायुद्धातील सहभागी राष्ट्रे... .

- A .जर्मनी,फ्रान्स,इटली B.जर्मनी,चीन,रशिया
- C. जर्मनी,जपान,रशिया D. जर्मनी,जपान,इटली

प्रश्न क्र.१२४-दुसऱ्या महायुद्धा वेळी कोणत्या राष्ट्राने अणुबॉम्बची निर्मिती केली ?

- A .जपान B.जर्मनी C. फ्रान्स D. अमेरिका

प्रश्न क्र.१२५-कोणत्या देशाच्या प्रभुत्वा खाली नाटो ही लष्करी संघटना निर्माण झाली ?

- A .अमेरिका B.जपान C.जर्मनी D. सोवियत रशिया

प्रश्न क्र.१२६- रशियात साम्यवादी क्रांती केव्हा झाली?

- A .1917 B.1927 C. 1827 D. 1827

प्रश्न क्र.१२७ भांडवल शाहीचा पुरस्कार करणारे पुढील पैकी कोणते लोकशाही राज्य होते ?

- A .रशिया B.जपान C. अमेरिका D. ऑस्ट्रेलिया

प्रश्न क्र.१२८-पुढील पैकी कोणती चळवळ शीतयुद्धकाळातील महत्त्वाची चळवळ होती ?

- A .समाजवाद B.अलिप्ततावाद C. राष्ट्रवाद D. मानवतावाद

प्रश्न क्र.१२९-भारताने कोणाच्या मार्गदर्शनाखाली अलिप्ततावादी चळवळीचे नेतृत्व केले ?

- A .महात्मा गांधी B.पंडित जवाहरलाल नेहरू C. लाला लजपतराय D. सुभाषचंद्र बोस

प्रश्न क्र.१३०-पुढील पैकी कोणत्या शाश्वत मूल्यांवर अलिप्ततावादी चळवळ आधारलेली होती ?

- A .मानवतावाद,अलिप्ततावाद, समानता B.अलिप्ततावाद,मानवतावाद,समाजवाद
- C.मानवतावाद,जागतिक शांतता,समानता D.स्वातंत्र्य,समता,बंधुता

प्रश्न क्र.१३१. पुढीलपैकी आपल्या देशाचे सर्वोच्च राष्ट्रीय हित कोणते?

- A. स्वातंत्र्य व सुरक्षितता B. स्वातंत्र्य व सीमांचेरक्षण
C. स्वातंत्र्य व समानता D. स्वातंत्र्य व सार्वभौमत्व

प्रश्न क्र.१३२ .खालीलपैकी महत्वाचे राष्ट्रीय हित कोणते ?

- A. राष्ट्रीय विकास B. आर्थिक विकास C. सामाजिक विकास D. राजकीय विकास

प्रश्न क्र.१३३.पुढीलपैकी कोणत्या मूल्यांवर भारताचे परराष्ट्र धोरण आधारलेले आहे ?

- A. स्वातंत्र्य,सार्वभौमत्व,सुरक्षितता B. आंतरराष्ट्रीयशांतता,मानवीहक्क,सुरक्षितता
C. आंतरराष्ट्रीयशांतता,राष्ट्रीयहितसंबंध,मानवीहक्क D. स्वातंत्र्य,समता,सुरक्षितता

प्रश्न क्र.१३४.डॉट पद्धतीत कोणत्या प्रकारची लोकसंख्या दाखवली जाते?

- A .शहरी लोकसंख्या B. ग्रामीण लोकसंख्या
C. स्थलांतरित लोकसंख्या D. परदेशी लोकसंख्या

प्रश्न क्र.१३५.लोकशाही स्वरूपाच्या राजकीय व्यवस्थेत परराष्ट्र धोरणाच्या निर्मितीत महत्वाचे स्थान कोणास असते ?

- A.राष्ट्रपतीना B.पंतप्रधानांना C. मंत्रीमंडळाला D. संसदेला

प्रश्न क्र.१३६.भारताने आपले परराष्ट्र धोरण स्वतंत्रपणे आखण्यास केव्हापासून सुरुवात केली ?

- A.1949. B. 1947. C.1950. D. 1960

प्रश्न क्र. १३७.कोणत्या कलमानुसार भारताच्या संविधानात परराष्ट्र धोरणाची एक चौकट स्पष्ट करण्यात आली आहे ?

- A.41 B.61. C.51 D.31

प्रश्न क्र.१३८.दुसऱ्या देशात वास्तविक करणाच्या आपल्या नागरिकांच्या हिताचे रक्षण करण्याची जबाबदारी कोण पार पाडतो?

- A.पंतप्रधान B. राष्ट्रपती C. राष्ट्रध्यक्ष D. भारतीय दूतावास

प्रश्न क्र. १३९.खालीलपैकी कोणती दोन तत्वे अलिप्ततावादी धोरणाची मूलभूत तत्वे होत ?

- A. स्वातंत्र्य आणि समानता B. शांतता आणि स्वातंत्र्य
C. शांतता आणि सहकार्य D. सहकार्य आणि स्वातंत्र्य

प्रश्न क्र. १४०.भारताने कोणत्या साली अणुचाचणी करून अनुसंधानाच्या क्षेत्रातील आपली क्षमता सिद्ध केली ?

- A.1975. B. 1974. C. 1973. D. 1972

प्रश्न क्र. १४१.दक्षिण आशियाई राष्ट्रांमध्ये सहकार्य वाढीस लागवी म्हणून पुढीलपैकी कोणती संघटना स्थापन करण्यात आली ?

A.नाटो B. सार्क C.आशियाई संघटना D. संयुक्तराष्ट्रसंघटना

प्रश्न क्र.१४२. इ.स. 1974 साली भारताने कोठे पहिली अणु चाचणी केली?

A.श्रीहरीकोटा B. पोखरण C.थुंबा D. जैतापूर

प्रश्न क्र.१४३.असुरक्षिततेची भावना राष्ट्रीय सुरक्षेला असणारे धोकेही वाढवते, हे धोके टाळण्यासाठी कशाची गरज असते ?

A.शस्त्रस्पर्धेची B. शस्त्रकपातीची C. शस्त्रास्त्रे निर्मितीची D. शस्त्रे वाढवण्याची

प्रश्न क्र.१४४.तीनही दलांमध्ये समन्वय राखणाऱ्या संरक्षण प्रमुखांची नेमणूक कोण करते ?

A.पंतप्रधान B. राष्ट्रपती C. संरक्षणमंत्री D. राज्यपाल

प्रश्न क्र.१४५ .भारताच्या सर्व संरक्षक दलाचे सरसेनापती कोण असतात?

A.संरक्षणमंत्री B. राष्ट्रपती C. प्रधानमंत्री D. राज्यपाल

प्रश्न क्र.१४६.भारतातयुद्ध अथवा शांततेसंबंधी निर्णय घेण्यासाठी कोणाची संमती असावी लागते ?

A. संरक्षणमंत्री B. पंतप्रधान C. राज्यपाल D. राष्ट्रपती

प्रश्न क्र.१४७.एखाद्या व्यक्तीच्या हक्काचा भंग झाल्यास भारतीय संविधानाने दिलेल्या कोणत्या मुलभूत हक्काच्याआधारावर न्यायालयाकडे दाद मागता येते ?.

A) स्वातंत्र्याचा हक्क B) समानतेचा हक्क
C) शैक्षणिक व सांस्कृतिक हक्क D)संविधानातील उपाययोजनाचा हक्क

प्रश्न १४८ -अयोग्य विधान निवडा ?.

A) राष्ट्रध्वज पडू न देणे B) राष्ट्रगीत चालू असताना सावधान स्थितीत उभे राहणे.
C) आपल्या ऐतिहासिक वास्तूवर आपले नाव लिहिणे/कोरणे D)सार्वजनिक ठिकाणे स्वच्छ ठेवणे

प्रश्न १४९ - मुळ संविधाना विषयी खालीलपैकी कोणते विधान योग्य आहे ?.

A) मुळ संविधानात २१ भाग आहेत. B) मूळ संविधानात ८ परिशिष्ट आहेत.
C) मूळ संविधानात ३९६ कलमे आहेत. D)मूळ संविधान तयार करण्याचा कालावधी २ वर्षे आहे.

प्रश्न १५०) खालीलपैकी कोणती सुविधा शासनाकडून पुरविली जात नाही ?.

A) रेल्वे B) शिक्षण C) सर्वांना मोफत कपडे D)सर्वांना अन्न पुरवठा .